

Folketingets Retsudvalg

Dato: 7. april 2006

Folketinget har i skrivelse af 30. marts 2006 (ad L 146) udbedt sig min besvarelse af følgende spørgsmål 29:

Spørgsmål 29:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 29/3-06 fra Advokaterne Sankt Knuds Torv, jf. REU L 146 – bilag 9.”

Svar:

Skatteministeriets tal viser ganske rigtigt, at gifte mænds indskud på pensionsordninger i 2002 samlet set var ca. 60 % større end gifte kvinders. En sådan generel statistik siger som udgangspunkt ikke noget om, hvorvidt der mellem to konkrete ægtefæller er ensartethed eller stor forskel i pensionsituationen, eller hvad der er årsagen til en eventuel forskel. Tallene betyder heller ikke, at der med forslaget nødvendigvis vil ske en voldsom formueforskydning mellem konkrete ægtefæller ved separation eller skilsmisse.

Det fremgår da også af undersøgelsen, at der generelt set ikke er markante forskelle i opsparingsfrekvensen for kvinder og mænd. Skatteministeriet henfører selv forskellen i størrelsen af pensionsopsparingen til de arbejdsgiveradministrerede ordninger, hvilket afspejler højere gennemsnitsindkomst og større opsparingsprocenter hos mænd end hos kvinder.

I øvrigt viser undersøgelsen, at det har stor betydning for ægtefællers pensionsopsparing, hvorledes indtjeningen af husstandsindkomsten er sammensat. Blandt ægtepar, hvor indtjeningen er nogenlunde lige delt, er antallet af mænd og kvinder, der foretager indskud på pensionsordninger, stort set ens, mens der blandt ægtepar, hvor kvinden oppebærer hovedindkomsten, er næsten dobbelt så mange kvinder med indskud i forhold til mænd. Det omvendte gør sig gældende blandt ægtepar, hvor kvinden oppebærer den mindste del af indkomsten.

Det anføres i øvrigt i denne sammenhæng, at størrelsen af pensionsindskud i højere grad er indkomstafhængig end kønsafhængig. Ved lige store indkomstandele er gennemsnitsindskuddet for mænd og kvinder ikke meget forskelligt. Ses der imidlertid på det gennemsnitlige indskud for samtlige ægtepar, er der dog tale om væsentlig højere beløb for mænd end for kvinder. Dette afspejler ifølge undersøgelsen, at gennemsnitsindkomsten for gifte mænd er større end for gifte kvinder.

I forhold til Skatteministeriets generelle undersøgelse har Ægtefællepensionsudvalget søgt at afdække tal, som i højere grad kan belyse den problemstilling, som udvalget var sat til at løse. Økonomi- og Erhvervsministeriet har således i sidste fase af udvalgets arbejde udarbejdet en redegørelse om ægtepars samlede pensionsopsparing i årene 1995-2002, uanset pensionsform (kapital-, rate- eller arbejdsmarkedspension). Udgangspunktet for undersøgelsen var ægtepar, der begge var mellem 25-53 år i 1995, og som fortsat var gift i 2002. Undersøgelsen viser, at begge ægtefæller typisk har foretaget pensionsopsparing

ring i perioden (87% af de undersøgte ægtefæller). I langt størstedelen af ægteskaberne var begge ægtefæller dækket ind pensionsmæssigt.

På baggrund af undersøgelsen konkluderes det bl.a., at det i et fremadrettet perspektiv må forventes, at såvel antallet af par, hvor begge ægtefæller har foretaget pensionsopsparing, som antallet af par, hvor begge ægtefæller har indbetalt bidrag over en længere periode, vil stige. Forskellene på ægtefællernes pensionsindbetalinger forventes på bare lidt længere sigt at mindskes. Om undersøgelsen i øvrigt henvises til afsnit 5.5.1. i udvalgets betænkning (1466/2005).

Selv om tallene i de to undersøgelser viser, at mænd stadig sparer mere op til pension end kvinder, må udviklingen i pensionsdækningen på arbejdsmarkedet dog forventes på sigt i væsentligt grad at udjævne denne forskel.

Det bemærkes i øvrigt, at den kritik af forslaget, som henvendelsen indeholder, bygger på en fastholdelse af tanken om, at der efter et ægteskab skal ske lighed af ægtefællernes formue, medmindre formuen er gjort til særeje. Kritikken forholder sig ikke til, at formålet med lovforslaget jo netop er at rette op på den nuværende helt urimelige retstilstand, hvor en ægtefælle kan risikere at skulle aflevere det halve af sin egen pensionsordning (kapitalpension e.lign.) til den anden ægtefælle, der kan beholde hele sin pensionsordning (arbejdsmarkeds- eller tjenestemandspension).

Det er ikke formålstjenligt at drage konklusioner på grundlag af beregninger, der udelukkende tager udgangspunkt i den gældende og kritiserede retstilstand. Det må derfor også indgå med betydelig vægt, at alle pensioner med løbende livsbetingede ydelser (arbejdsmarkeds- og tjenestemandspensioner) i dag holdes uden for skiftet, selv om ægtefællerne har formuefællesskab. Det er et grundlæggende element i forslaget, at formålet med pensionsrettighederne – alderdomsforsørgelsen – fremover bliver afgørende for delings-spørgsmålet, og ikke, som i dag, hvilken pensionstype der er tale om.

Forslagets betydning for henholdsvis mænd og kvinder afhænger af pensionsrettighederne i det enkelte ægteskab. I nogle situationer vil forslaget betyde, at kvinden vil blive stillet bedre end efter den gældende retstilstand, mens det i andre situationer vil være manden, der vil blive stillet bedre.

Det er imidlertid vigtigt at holde sig for øje, at forslaget har til formål at tilpasse reglerne om deling af pensionsrettigheder ved separation og skilsmisse til udviklingen på pensionsområdet.

Lars Barfoed

/Charlotte Meibom